

EL POBLE CATALÀ

Portantveu de COMUNITAT CATALANA DE MEXIC
Oficines de Direcció i Administració: Avinguda Uruguay, 49 - Casal de l'Orfeó Català - MEXIC, D. F.

ANY II - MEXIC, JUNY DEL 1942
Subscripció anual: \$6.00 - Anuncis i reclams segons tarifa

NUM. 8
NUMERO SOLT:

50 CTS

De la Universitat de meu temps

Per DR. J. SERRA-HUNTER.

Podríem dir que hem conegut tres Universitats a Barcelona: la de les darreries del dinovè, la dels primers anys d'aquest segle i la Universitat del temps de l'Autonomia. De totes en participa la Universitat actual. En el món de la Història molt es guanya i res no es perd; hi ha com una mena de creació que sols es detura en els moments de crisi com la que estem vivint. De la Universitat del dinovè, en la qual ens formàrem, a la Universitat noucentista que hem contribuït a formar, hi ha una distància que no es pot mesurar pels anys. Restaurarem els vells Estudis, modificant les condicions de la vida acadèmica barcelonina, però haguérem d'acceptar organismes i institucions, i sobretot drets adquirits, que havien d'ésser una remora per a una total reforma de l'ensenyament. Per això creiem ara que, malgrat el no voler reconèixer el volum ingent de l'obra realitzada per la República i la Generalitat de Catalunya, alguna cosa haurà quedat de set anys de constant preocupació per al problema universitari.

Els professors d'idealitat liberal hem hagut d'abandonar les nostres càtedres. Orfes dels seus vells mestres, les escoles que s'havien format sota llur direcció han entrat en un període de decadència. Els Seminaris deuen estar deserts. Les càtedres hauran tornat a l'encarcament de la nostra època d'estudiant. Volem suposar, però, que els costums suars establerts no han pogut esborrar totalment la nostra obra. Han restat encara alguns companys que interiorment pensen com nosaltres. Malgrat que l'extrema pressió de l'Estat els obligui, si més no, a la discreció i a la prudència, enyoren el nostre temps i sobretot la nostra presència. Aquest sentiment el comparteixen, amb tota seguretat una gran part de la joventut. Hem deixat allí una llavor que un dia o altre donarà els seus fruits. Deixebles que estaven en formació, llicenciats que començaven les seves pràctiques d'ensenyament, assistents a les nostres sessions d'exploració i de recerca científica. Ells saben quina era la nostra preocupació en el treball diari de la càtedra. Tot el que podia respirar sectarisme o parcialitat, sigui política, sigui religiosa, era eliminat de les nostres explicacions.

La tasca educativa universitària solament pot realitzar-se en un ambient de llibertat i de tolerància. Aquestes condicions no existeixen avui en la que fou la nostra Universitat. Hom creu entre els dirigents de bona fe que la llibertat sols pot afavorir el mal; nosaltres creiem que és la millor manera de fer triomfar el bé. Si els centres

(Passa a la pàgina 2)

EDITORIAL

CLAR I CATALÀ

REFERMANT un dels punts de la Carta de l'Atlàntic que signaren el President Roosevelt i el Primer ministre Churchill, el Sots-Secretari d'Estat dels Estats Units, Mr. Welles, ha dit que la pau no serà possible si no es garanteix a cada poble —gran o petit— la llibertat a la qual té dret.

Mr. Welles, en la seva importantíssima declaració no esmenta cap poble. Tots els qui per la seva història, la seva personalitat, les seves característiques i els seus sentiments, tenen dret a una plena i absoluta sobirania, hi queden inclosos. Davant d'això, quina ha d'ésser l'actitud dels catalans?

Nosaltres no tenim cap dubte que l'anhel nacional del catalans és el d'una Catalunya mestressa dels seus destins, sense altra subjecció a l'exterior que aquella que es derivi dels pactes internacionals voluntàriament acordats. Aquest anhel el senten —no cal dir-ho— tots aquells catalans que d'una manera sincera, valenta i clara diuen que llur objectiu és la República Catalana; però el senten també —cal dir-ho— tots aquells altres catalans que per motius diversos diuen que, de moment, hem de posar sordina a la nostra aspiració i conformar-nos, a la bestreta, amb la mitja llibertat que gaudirem amb la implantació de l'Estatut. Examinem serenament la qüestió.

Una cosa és discutir si la nostra aspiració nacional de llibertat plena s'imposarà a l'hora de reconstruir el món i una altra és sostenir per endavant una posició minimalista que és, en el fons, una posició derrotista. Nosaltres no dubtem del patriotisme dels catalans que, mancats potser de confiança en la possibilitat del triomf total del nostre dret i creient ésser més positivistes, són avui partidaris d'una mitja solució, tot esperant que després d'aconseguida aquella mitja solució podrà Catalunya eixamplar la seva sobirania fins assolir la fita màxima.

Es evident que el reconeixement del dret de Catalunya a viure com un poble lliure i sobirà depèn de molts factors. No els examinarem ací perquè això exigiria un estudi profund que no encaixa en aquest lloc. Però no és menys evident que un d'aquests factors —i dels més importants— és el pes específic de la voluntat dels catalans.

¿Com pensen els catalans que avui no poden manifestar-se i que són la majoria del poble català? La ignorància oficial d'aquest pensament és esgrimida per alguns per raonar o justificar

una posició contrària a la del Consell Nacional de Catalunya. "Cal esperar que el poble de Catalunya es manifesti" diuen. Tot seguit, però, els mateixos que sustenten aquesta teoria afirmen la posició estatutària. ¿Per què no esperar també que el poble de Catalunya es manifesti?

Hom dirà que l'Estatut fou acatat pel poble de Catalunya i que mentre aquest poble no es manifesti novament, aquell acatament és la seva darrera voluntat a tenir en compte. L'argument és fals, no caldrà dir-ho. L'Estatut plebiscitat per Catalunya ens fou denegat i el que votaren després les Corts de la República fou certament acatat, però no acceptat com a cosa definitiva. Consta repetidament, en el mateix Diari de Sessions del Parlament de la declaració catalana afirmant que Catalunya acataria aquell Estatut com un primer pas. Si ara que va a reconstruir-se el món no és l'hora de donar el segon pas i tots els passos que calgui, quan els donarem?

Resulta incompreensible que aquells que no tenen prou confiança en Catalunya, en els catalans, en ells mateixos, caiguin en la ingenuïtat de creure que si avui acceptàvem a la bestreta allò que l'any 1932 acceptàrem per força, després aniríem eixamplant la nostra sobirania. ¿Es que aquests catalans creuen sincerament que si Francesc Macià no hagués proclamat la República Catalana, la República Espanyola hauria votat gentilmente la restauració de la Generalitat? Es que creuen que si nosaltres no haguéssim concretat la nostra fórmula de transacció en l'Estatut de Núria, hauríem tingut l'Estatut de Madrid? ¿Es que en el període 1931-39 no van veure prou clar que allò que per als catalans significava un primer pas endavant, era per a Espanya una concessió màxima, susceptible d'ésser retallada com efectivament ho fou?

Evidentment, cal per damunt de tot respectar la voluntat del poble de Catalunya avui impossibilitat de manifestar-se. Per això entenem que els catalans lliures no podem comprometre l'esdevenidor de la nostra Pàtria amb pactes ni compromisos que limitin els seus drets indiscutibles. Cal que quan arribi l'hora, el poble de Catalunya pugui manifestar-se sense pressions de cap mena i amb totes les garanties internacionals del cas. I així arribem a la conclusió lògica que cal que Catalunya sigui lliure per saber si vol la seva llibertat. Aquesta és, al nostre entendre, la posició que hem d'adoptar els catalans davant la possibilitat d'una revisió de l'estructura europea.

L'Expedició del "Nyassa"

L'Orfeó Català de Mèxic i Comunitat Catalana, organitzaren una magnífica festa de benvinguda a honor dels compatriotes arribats en el "Nyassa". El nostre local social resultà insuficient per encabir l'enorme gentada que hi acudí.

La massa coral de l'Orfeó Català, interpretà algunes cançons del seu repertori, iniciant el programa amb el "Cant a la Senyera" i cloient-lo amb "Els Segadors".

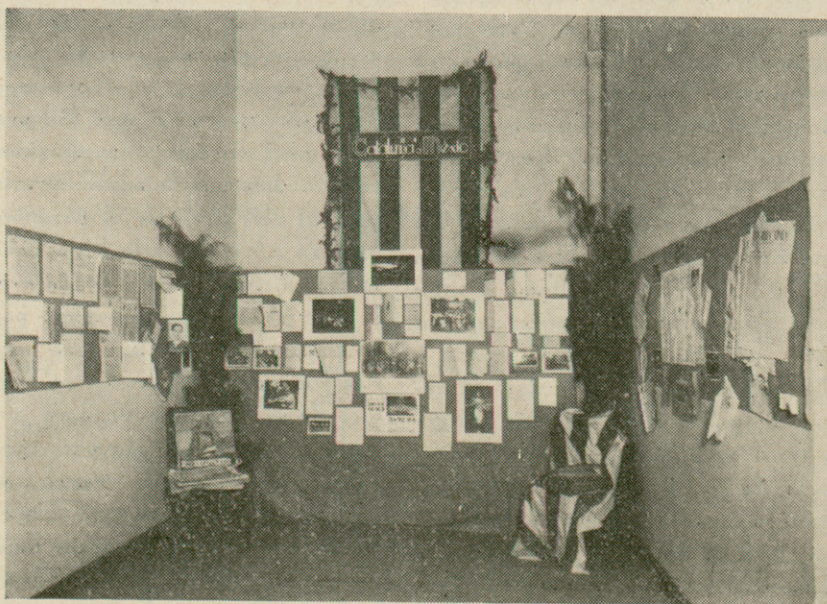
Pronunciaren emotius parlaments, el senyor Enric Botey, President de l'Orfeó Català; Josep Tomàs i Piera, President de Comunitat Catalana; el Sr. Alatorre, diplomàtic mexicà, i el Dr. Serra Hunter, en nom dels nou arribats.

Fou una festa magnífica i memorable.

La llista dels compatriotes arribats és la següent:

Josep Guardiola Costa i fills. Macià Guarro Monfar i muller. Jaume Guittart Solé i muller. Isidre Ventosa, muller i fill. Manuel Galés i muller. Alfons Gispert Vela, muller i fill. Dolors Calvet Casanovas i fills. Antoni F. Escofet Pascual, muller i fill. Francesc J. Ferrer Torrents i muller. Josep Ferrer Pujol i filla. Josep Grau Jasans. Maria Perelló Parera. Francesc Riera Claramunt, muller i fills. Jordi Serra. Angel Tarrac. Emili Blanc Roig i muller. Josep Bordes de la Cuesta. Roc Boronat, muller i fill. Ramon Calm Clot. Jaume Cama Font, muller i fills. Faustí Bellvé Pallisser, esposa i fill. Ramon Betran Tàpies i filla. Rafael Trueta Raspall. Rafael Arnau Català. Antoni Fleitas Santana. Marcellí Perelló, esposa i fills. Ignasi Canadell Cantarell. Enric Canturri Ramonet. Xavier Casademunt Alemany. Ventura Cerezo Ruiz. Roger Mas Deop i muller. Francesc Mas Deop, muller i fills. Lluís Moles Marquina, muller i fills. Samuel Morera, muller i fills. Benet Mori Ballester, muller i fills. Josep Ma. Murià Romani, muller i fill. Miquel Palet Martí, muller i fills. Jaume Serra Hunter, muller i fills. Antoni Dot Arxé, muller i fill. Ot Victor Duran d'Ocon, muller i fills. Francesc Farreras Duran, muller i fills. Ferran Zulueta i muller. Josep Vila Cuenca, muller i fills. Amadeu Ribó Simó, Ramon Peipoc Pic, muller i fills. Francesc Pino Tarragó. Ramon Pla Armengol. Antoni Rallo Tomàs, muller i fills. Enric Pérez Farràs, mare i muller. Marian Serra Badell, muller i fill. Dolors Oms Bosc. Salvador Sunyol Garreta, muller i fill. Lluís Suàrez Obieta, muller i fill. Joan Tomàs i muller. Gabriel Vidal. Antoni Vidal. Antoni Xirau Palau. Domènec Pla, muller i fills. Josefina Prieto. Bonaventura Capella Nogué. Tomàs Expressat Pons i muller. Amadeu Oliva Yast, muller i fill. Joan Serra. Antoni Ollé Vilart. Màrius Gili Gorn. Joaquim Duran Bac. Maria Teresa Domingo. Josep Vidal Llecha. Francesc Aguirre Torres, muller i fill. Ferran Alberti i família. Josep M. Ametlla Peris i muller. Amadeu Aragai i muller. Joaquim Arderius. Albert Arrando, muller i fills. Juan Bruguera Maríes, muller y fill. Francesc Ursül Vidal, muller i filla. Baltasar Sàmpet Marquès i família. Armand Cortel.

(Passa a la pàgina 2)

Al local de l'Orfeó Català i sota els auspicis de la Comissió de Relacions i Propaganda de Comunitat Catalana de Mèxic, ha estat oberta durant quinze dies una interessantíssima exposició demostrativa de les activitats catalanes en aquesta República en els més diversos aspectes. El gravet que reproduïm presenta un aspecte d'aquesta Exposició que ha estat visitadíssima i comentada elogiament.

Nous Col.laboradors

En aquest número inicia la seva col.laboració a "EL POBLE CATALÀ" el Doctor Jaume Serra-Hunter.

Per als números vinents comptem amb nous col.laboradors, entre els quals volem esmentar Josep Carner, Pere Calders i Alfons Boix.